

Kurz typologie temperátních a oreoboreálních lesů

(10) LUŽNÍ LESY (L)

Skladba synuzie

Skladba synuzie podrostu

Vazba na abiotické prostředí

Přehled skupin typů geobiocénů

Přehled stanovištních jednotek

Postavení v ekologické mřížce

Chorologicko-chronologická skladba

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

LUŽNÍ LESY

Skladba synuzie dřevin:

Dominantami lužních lesů jsou: jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), na jižní Moravě i jasan úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letní (*Quercus robur*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*) či vrba bílá (*Salix alba*), kterou od 3. vegetačního stupně zastupuje vrba křehká (*Salix fragilis*); hojné jsou dále: ve vlhčích typech topol černý (*Populus nigra*), topol bílý (*Populus alba*), v sušších typech habr obecný (*Carpinus betulus*); dále: javor mléč (*Acer platanoides*), jilm habrolistý (*Ulmus minor*), jilm vaz (*Ulmus laevis*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), i javor klen (*Acer pseudoplatanus*), ve vyšších stupních olše šedá (*Alnus incana*); dále se vyskytuje osika (*Populus tremula*), topol šedý (*Populus canescens*). Z keřů a nižších stromů jsou to zejména: střemcha obecná (*Padus racemosa*), svída krvavá (*Cornus sanguinea*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*) a bez černý (*Sambucus nigra*) aj.

LUŽNÍ LESY

Skladba synuzie podrostu:

Ekologicko-cenotická skladba je charakteristická převahou druhů vlhkomilných různého charakteru, druhů heminitrofilních a nitrofilních, k nimž se přidávají druhy mezotrofního a mezofilního charakteru. Z hlediska termického režimu se v nižších vegetačních stupních přidávají druhy teplomilně laděné, naopak druhy vyšších poloh mohou být často splavovány až do nejnižších vegetačních stupňů.

Vzhledově převládají vysoké byliny, a to v letním aspektu. V jarním aspektu se uplatňují: *Ficaria verna* (orsej jarní), *Corydalis cava* (dymnivka dutá), *Allium ursinum* (česnek medvědí), *Anemone ranunculoides* (sasanka pryskyřníkovitá), V létě v synuzii podrostu jinak převládají: *Aegopodium podagraria* (bršlice kozí-noha), *Impatiens noli-tangere* (netýkavka nedůtklivá), *Brachypodium sylvaticum* (válečka lesní), *Rubus caesius* (ostružiník ježiník), *Dactylis glomerata* (srha říznačka), *Urtica dioica* (kopřiva dvoudomá), dále: *Alliaria*

LUŽNÍ LESY

Skladba synuzie podrostu:

petiolata (česnáček lékařský), *Galium aparine* (svízel přítula), *Glechoma hederacea* (popenec břechťanovitý), *Geum urbanum* (kuklík městský), *Festuca gigantea* (kostřava obrovská), *Phalaris arundinacea* (chrastice rákosovitá), *Leucojum aestivum* (bledule letní), *Stellaria nemorum* (ptačinec hajní), *Deschampsia caespitosa* (metlice trsnatá), *Veronica hederifolia* (rozrazil břechťanolistý), *Symphytum officinalis* (kostival lékařský), *Lamium maculatum* (hluchavka skvrnitá), *Agrostis stolonifera* (psineček výběžkatý), *Ranunculus repens* (pryskyřník plazivý), *Lysimachia nummularia* (vrbina penízkolistá), *Carex remota* (ostřice oddálená), druhy rodu *Polygonum* (rdesno), *Rumex* (šťovík), či *Arctium* (lopuch), dále *Galeopsis pubescens* (konopice pýřitá), ve vlhčích typech vysoké ostřice: *Carex acuta* (ostřice štíhlá), *Carex buekii* (ostřice banátská), *Carex riparia* (ostřice pobřežní), dále *Iris pseudacorus* (kosatec žlutý), *Lythrum salicaria* (kyprej vrbice),

LUŽNÍ LESY - Skladba synuzie podrostu:

Lysimachia vulgaris (vrbina obecná), *Lycopus europaeus* (karbinec evropský), *Arum maculatum* (árón plamatý) a na Moravě *A. cylindraceum* (árón východní), *Circaea lutetiana* (čarovník pařížský), *Stachys sylvatica* (čistec lesní), *Metha aquatica* (máta vodní), *Solanum dulcamara* (lilek potměchuť), liány: *Humulus lupulus* (chmel otáčivý), *Fallopia dumetorum* (opletka křovištní), a další druhy, např. *Milium effusum* (pšeníčko rozkladité), *Carex sylvatica* (ostřice lesní), *Gagea lutea* (křivatec žlutý), *Chaerophyllum temulum* (krabilice mámivá), *Chaerophyllum hirsutum* (krabilice chlupatá), *Filipendula ulmaria* (tužebník jilmový), *Anthriscus sylvestris* (kerblík lesní), *Pulmonaria officinalis* (plicník lékařský), *Polygonatum multiflorum* (kokořík mnohokvětý), *Viola reichenbachiana* (violka lesní), *Lathyrus vernus* (hrachor jarní), *Primula elatior* (prvosenka vyšší), *Galanthus nivalis* (sněženka podsněžník), *Leucojum vernum* (bledule jarní), *Caltha palustris* (blatouch bahenní), *Chrysosplenium alternifolium* (mokrýš střídavolistý) a *Geum rivale* (kuklík potoční).

LUŽNÍ LESY

Vazba na abiotické prostředí:

Lužní lesy jsou vázány na nivy řek i potoků. Jednotky jsou pojaty ekologicky, vývojově na sebe navazují v sukcesních řadách od počátečních stádií (Sa, Sf) přes měkký luh (SAI) a vlhčí typy tvrdého luhu (QFr, UFrp/FrAl) k sušším typům tvrdého luhu (UFrc/FrAlac).

LUŽNÍ LESY

Přehled skupin typů geobiocénů (stg) s geobiocenologickými formullemi – široké nivy – 1. vegetační stupeň:

1 B-C 5a	<i>Saliceta albae inferiora</i>	vrby bílé nižšího stupně	Sa inf
1 BC 5b	<i>Alni glutinosae-saliceta inferiora</i>	olšové vrby (s olší lepkavou) nižšího stupně	AlS inf
1 BC-C (4)5a	<i>Querci roboris-fraxineta inferiora</i>	dubové jaseniny (s dubem letním) nižšího stupně	QFr inf
1 C (4)5a	<i>Ulmi-fraxineta populi inferiora</i>	topolo-jilmové jaseniny nižšího stupně	UFrp inf
1 BC-C (3)4	<i>Ulmi-fraxineta carpini inferiora</i>	habro-jilmové jaseniny nižšího stupně	UFrc inf
1 D 4-5b	<i>Ulmata</i>	jilminy	U

LUŽNÍ LESY

Přehled skupin typů geobiocénů (stg) s geobiocenologickými formullemi – široké nivy – 2.-3. vegetační stupeň:

2 B-C 5a	<i>Saliceta albae superiora</i>	vrbiny vrby bílé vyššího stupně	Sa sup
2 BC 5b	<i>Alni glutinosae-saliceta superiora</i>	olšové vrby (s olší lepkavou) vyššího stupně	AlS sup
2 BC-C (4)5a	<i>Querci roboris-fraxineta superiora</i>	dubové jaseniny (s dubem letním) vyššího stupně	QFr sup
2 C (4)5a	<i>Ulmi-fraxineta populi superiora</i>	topolo-jilmové jaseniny vyššího stupně	UFrp sup
2 BC-C (3)4	<i>Ulmi-fraxineta carpini superiora</i>	habro-jilmové jaseniny vyššího stupně	UFrc sup
3 B-C 5a	<i>Saliceta fragilis inferiora</i>	vrby vrby křehké nižšího stupně	Sf inf
3 BC 5b	<i>Alni glutinosae-saliceta superiora</i>	olšové vrby (s olší lepkavou) vyššího stupně	AlS sup
3 BC-C (4)5a	<i>Querci roboris-fraxineta superiora</i>	dubové jaseniny (s dubem letním) vyššího stupně	QFr sup
3 C (4)5a	<i>Ulmi-fraxineta populi superiora</i>	topolo-jilmové jaseniny vyššího stupně	UFrp sup
3 BC-C (3)4	<i>Ulmi-fraxineta carpini superiora</i>	habro-jilmové jaseniny vyššího stupně	UFrc sup

LUŽNÍ LESY

Přehled

skupin typů

geobiocénů

(stg) s

geobioce-

nologickými

formulemi

– potoční

nivy:

2 BC-C (4)5a	<i>Fraxini-alneta inferiora</i>	jasanové olšiny nižšího stupně	FrAl inf
(2)3 BC 4(5a)	<i>Fraxini-alneta aceris inferiora</i>	javoro-jasanové olšiny nižšího stupně	FrAlac inf
3 B-C 5a	<i>Saliceta fragilis inferiora</i>	vrby vrby křehké nižšího stupně	Sf inf
3 BC 5b	<i>Alni glutinosae-saliceta superiora</i>	olšové vrby (s olší lepkavou) vyššího stupně	AlS sup
3 BC-C (4)5a	<i>Fraxini-alneta inferiora</i>	jasanové olšiny nižšího stupně	FrAl inf
(2)3 BC 4(5a)	<i>Fraxini-alneta aceris inferiora</i>	javoro-jasanové olšiny nižšího stupně	FrAlac inf
4 B-C 5a	<i>Saliceta fragilis superiora</i>	vrby vrby křehké vyššího stupně	Sf sup
4 BC-C (4)5a	<i>Fraxini-alneta superiora</i>	jasanové olšiny vyššího stupně	FrAl sup
4 BC 4(5a)	<i>Fraxini-alneta aceris superiora</i>	javoro-jasanové olšiny vyššího stupně	FrAlac sup
5 B-C 5a	<i>Saliceta fragilis superiora</i>	vrby vrby křehké vyššího stupně	Sf sup
5 BC-C (4)5a	<i>Fraxini-alneta superiora</i>	jasanové olšiny vyššího stupně	FrAl sup
5 BC (4)5a	<i>Fraxini-alneta aceris superiora</i>	javoro-jasanové olšiny vyššího stupně	FrAlac sup
6 BC-C 5a	<i>Alneta incanae</i>	olšiny olše šedé	Ali

LUŽNÍ

LESY

Postavení

stg

v ekologické

mřížce

5. vs	stg	latinsky			FrAlac sup		
4. vs	stg	latinsky			FrAlac sup		
3. vs	stg	latinsky			FrAlac inf		
	stg	latinsky			UFrc sup		
2. vs	stg	latinsky			FrAlac inf		
	stg	latinsky			UFrc sup		
1. vs	stg	latinsky			UFrc inf		U
	TR		zamokřené	β	$\beta\gamma$	γ	δ
				mokré	b	bc	c
	stg	latinsky			Sa inf		
	stg	latinsky			AIS inf		
stg	latinsky			QFr inf			
2. vs	stg	latinsky			UFrp n.st.		
	stg	latinsky			Sa sup		
	stg	latinsky			AIS sup		
	stg	latinsky			QFr sup		
	stg	latinsky			UFrp sup		
3. vs	stg	latinsky			FrAl inf		
	stg	latinsky			Sf inf		
	stg	latinsky			AIS sup		
	stg	latinsky			QFr sup		
	stg	latinsky			UFrp sup		
4. vs	stg	latinsky			FrAl inf		
	stg	latinsky			Sf sup		
5. vs	stg	latinsky			FrAl sup		
	stg	latinsky			Sf sup		
6. vs	stg	latinsky			FrAl sup		
	stg	latinsky			Ali		

LUŽNÍ LESY

Edafické kategorie v rámcích stg – široké nivy:

	stg	latinsky / česky
--	-----	------------------

UFrc sup / hb-jlJS v.st.

	stg	latinsky / česky
--	-----	------------------

UFrc sup / hb-jlJS v.st.

1. vs	stg	latinsky / česky	↑	
	EK			
	TR	zamokřené		β
		mokrě		
	EK		G	
	stg	latinsky / česky	↓	
	stg	latinsky / česky		
	stg	latinsky / česky		
	stg	latinsky / česky		
	stg	latinsky / česky		

	UFrc inf / hb-jlJS n.s.t			U / JL
O	L	L	L	
β	βγ	γ	δ	
b	bc	c	d	
G	L G	L G		

VRb n.st. / Sa inf

AIS inf / olVR n.st.

QFr inf / dbJS n.st.

UFrp n.st. / tp-jlJS n.st.

2. vs	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky

Sa sup / VRb v.st.

--

AIS sup / olVR v.st.

--

QFr sup / dbJS v.st.

--

UFrp sup / tp-jlJS v.st.

3. vs	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky

Sf inf / VRkř n.st.

--

AIS sup / olVR v.st.

QFr sup / dbJS v.st.

UFrp sup / tp-jlJS v.st.

LUŽNÍ LESY Edafické kategorie v rámcich stg – potoční nivy:

5. vs	stg	latinsky / česky
-------	-----	------------------

4. vs	stg	latinsky / česky
-------	-----	------------------

3. vs	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky

2. vs	stg	latinsky / česky
-------	-----	------------------

1. vs		
	stg	latinsky / česky

3. vs	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky

4. vs	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky

5. vs	stg	latinsky / česky
	stg	latinsky / česky

6. vs	stg	latinsky / česky
-------	-----	------------------

LUŽNÍ LESY

FrAlac sup / jv-jsOL v.st.

FrAlac sup / jv-jsOL v.st.

FrAlac inf / jv-jsOL n.st.

UFrc sup / hb-jlJS v.st.

FrAlac inf / jv-jsOL n.st.

FrAl inf / jsOL n.st.

Sf inf / VRkř n.st.

AIS sup / olVR v.st.

FrAl inf / jsOL n.st.

Sf sup / VRkř v. st.

FrAl sup / jsOL v. st.

Sf sup / VRkř v. st.

FrAl sup / jsOL v. st.

Ali / OLš

LUŽNÍ LESY

Chorologicko-chronologický původ:

Vegetační skladba je výrazně azonálního charakteru, jsou zastoupeny prvky všech lesních vegetačních pásů (s výjimkou vegetačního pásu dubu pýřitého /Qpub/), byť různou měrou.